

Eurovent Market Intelligence'in 25 yılı!

Eurovent Market Intelligence (EMI), HVAC&R piyasa istatistikleri Avrupa ofisi, kısa bir süre önce, Avrupa, Ortadoğu ve Afrika (EMEA) bölgesine ait 2018 yılı satışları üzerine gerçekleştirdiği, sektörün imalatçılarından edinilen verilere dayanan etüt çalışmalarının sonuçlarını yayınladı.

Bu vesileyle ekibimiz, Eurovent Market Intelligence (EMI) ekibiyle bir röportaj yaptı.

2019 veri toplama çalışmaları nasıl geçti?

Yannick Lu-Cotrelle: 2019 veri toplama çalışmaları 300'den fazla katılımcı ve geçtiğimiz yıla kıyasla %9'luk bir artışla bu yıl da başarılı oldu. Verilerin temsil ediciliğinin yanı sıra, taze olmaları da önemliydi çünkü programların çoğunda Mart ayının başı civarında açıklanan sonuçlar, daha önce hiç bu kadar hızlı açıklanmamıştı.

Inna Collet: En fazla başarıya ulaşan veri toplama çalışmaları arasında buzlu su üretim grupları (Chillers) ve hava işleme santralleri (AHU) gibi alışıldık programların yanı sıra yaklaşık 20 katılımcıyla %26 oranında olağanüstü bir yükseliş kaydeden havuz nem gidericileri de bulunuyor. Bu program aynı zamanda üreticilerin ihtiyaçlarını daha yakından karşılayabilmek için 2020 yılında bir yeniden düzenlemeye tabi tutulacak.

EMI 2019 yılında ne gibi yenilikler sunuyor?

Anais Hamon: Eskiden veri toplama çalışmalarının sonuçlarına yalnızca doğrudan internet sitemizden görüntülenebilen veya Excel formatında indirilebilen tablolar şeklinde erişmek mümkündü. Bugün katılımcılarımız hem dinamik hem de etkileşimli coğrafi ve grafik haritalara da erişebiliyor. Yani yalnızca yapılan seçimlere (ülke, ürün segmenti, vb.) göre değişiklik göstermekle kalmıyorlar, aynı zamanda haritayı güncellemek için doğrudan bir grafiğe veya grafikleri güncellemek için haritaya tıklamak da mümkün oluyor. Tabii buradan pazar payını, sırasını veya piyasa gelişimini görüntülemek de mümkün; bu da ticari müdürlerin doğrudan bu yeni araca dayanarak toplantıları yönetmelerine olanak sağlıyor.

Yeni programlar da başlattınız mı?

Yannick Lu-Cotrelle: EMI, VRF ve Split Sistem satışlarına yönelik yeni istatistiki veri toplama çalışmaları başlatarak iklimlendirme pazarındaki uzmanlığını güçlendirdi. Bunlar, içlerinde üç ana üretici ülkenin liderleri Daikin (Japonya), Midea (Çin) ve Samsung'un da (Güney Kore) aralarında bulunduğu yirmiden fazla şirketi bir araya getirdi. Bu da her şeyden önce 50 kW üzeri büyük güçlere yönelik pazar konumlanışı veya kasetli tip iç ünitelerin giderek büyüyen başarısı gibi VRF'lere yönelik eğilimleri ortaya çıkarmaya olanak sağladı.

Eurovent Market Intelligence, danışmanlık firmaları gibi diğer piyasa verileri sağlayan kurumlara kıyasla nerede duruyor?

Yannick Lu-Cotrelle: Bir açıdan biz tamamlayıcıyız. Geleneksel danışmanlık firmalarından farklı olarak biz ne bir şirketin pazar payını ne de ticari stratejisini paylaşabiliyoruz. Aslında bizim rakamlarımız doğrudan üreticiler tarafından beyan edilen satış verilerine dayandığından katı bir gizliliğe tabiler ve bu gizlilik olmasa EMI'nin var olması da mümkün olmazdı. Piyasa verilerimiz ise, tam tersine ülke başına binlerce veriyi bir araya getiren istatistiki tablolara dayandıkları için çok daha ayrıntılılar ve şu anda bizim kapsayıcılık oranımıza sahip başka hiçbir kuruluş bulunmadığı için piyasayı daha iyi yansıtıyorlar.

Anaïs Hamon: Biz aynı zamanda buzlu su üretim grupları (Chillers), fanlı konvektörler (Fan Coils), hava işleme santralleri (AHU) ve çatı üniteleri (Rooftops) piyasasına yönelik de üç aylık sonuçlar sunuyoruz ve bu konuda üreticiler yönünden artan bir ilgi hissediyoruz. Aslına bakacak olursanız, beş yıl önce bunlar yıllık veri toplama çalışmalarımızdaki katılımcılarımızın %56'sını temsil ederken bugün bu oran %74'e ulaştı; bu da geçen süre içinde toplam katılımcı sayımızın da arttığı düşünülürse ihmal edilebilecek bir oran değil.

2020'ye yönelik projeler neler?

Inna Collet: Ocak ayında başlatılacak yeni veri toplama çalışmaları hakkında konuşmak için henüz çok erken ancak kesin olan bir şey var ki, verilerin alınması konusunda daha esnek davranarak ve görsel sonuçlar açısından da daha fazla seçenek sunarak çevrimiçi araçların iyileştirilmesine önem vermeye devam edeceğiz. Aynı zamanda Rusya, Türkiye, Hindistan gibi Avrupa Birliği'nin çevre bölgelerindeki temsil edilebilirliğimizi de artırmaya çalışacağız. Aynı zamanda 2020 yılının mart ayında Delhi'deki Acrex Fuarı ile Moskova'daki Climate World Fuarı'nda da yerimizi alacağız, bir sonraki Eurovent Summit ise 22 ila 25 Eylül 2020 tarihleri arasında Türkiye'nin Antalya şehrinde gerçekleşecek.

2018 yılında EMEA alanında HVAC&R piyasası

Buzlu su üretim grupları (Chillers)

Avrupa Birliği'ndeki (ters çevrilebilir olan veya olmayan) buzlu su üretim grupları piyasası 2018 yılında bir önceki yıla kıyasla 50 kW'nin üzerindeki ünitelerde %5'lik bir artışla 2,2 milyar avroya ulaştı. 50 kW'nin altındaki düşük güçler piyasasında ters çevrilebilir ısı pompaları baskınlığını sürdürüyor ve bu piyasa, üç ülke tarafından yapılan toplam 228.000 ünitelik satışla temel olarak Fransa, Almanya ve İtalya'da yer alıyor. Aynı zamanda 700 kW üzeri büyük güçlerde de toplam 1231 ünitelik satışla başı yine aynı üçlü çekiyor.

Kullanılan soğutucular arasında R410A ve R134a piyasaya fazlasıyla hâkim; 2017 yılına kıyasla hızlı bir büyüme sergileyen yeni karma soğutucular (örneğin R-513A) ve HFO'lar (örneğin R-1234ze) henüz Avrupa'da satılan ünitelerin yalnızca %1'ini oluşturuyor. Havalı (air cooled) üniteler konusunda standart kompresörler 700 kW'a kadar güçler için genellikle spiralli (scroll), daha yüksek güçlerde ise vidalı (screw) oluyor ve 200 kW üzeri inverter adı verilen kompresörlerde de bir yaygınlaşma noktası bulunuyor. Sulu ünitelerde (water cooled) scroll'dan screw'e doğru yaygınlaşma noktası standart kompresörler için 500 kW iken inverter kompresörlerde inverter screw'ler ile manyetik yataklılar (magnetic bearing) arasındaki yaklaşık eşitlik haricinde piyasa ancak 200 kW'ta başlıyor.

Bilgi teknolojileri soğutma sistemleri sektörü (IT Cooling)

Bilgi teknolojileri soğutucuları piyasası 2018 yılında EMEA bölgesinde 427 milyon avroya ulaştı, bunun %58'ini oda iklimlendirme cihazları (aynı zamanda CRAC yani Computer Room Air Conditioners olarak da adlandırılır), %19'unu iklimlendirme monoblokları (row and rack coolers), %10'unu telekomünikasyon soğutma üniteleri (TLC mobiles) ve %13'ünü de hava işleme santralleri (AHU) oluşturuyordu. En büyük piyasalar - önem sıralamasına göre - 63,1 milyon avro ile Almanya, 53,2 milyon avro ile Birleşik Krallık, 32,1 milyon avro ile Fransa ve her biri 24 milyon avro ile İtalya ve Rusya oldu. Avrupa Birliği'nde CRAC ve RACK ünitelerinin büyümesinde hafif bir gerileme yaşanırken TLC ve AHU ünitelerinin büyümesinde %10 civarı bir yükseliş kaydedildi.

Oda iklimlendirme cihazları piyasasında iki farklı eğilim göze çarpıyor: Birincisi buzlu su ünitelerinde 150 kW üzeri ünitelerdeki sürekli artış (sayıları 2015 yılından bu yana iki katından fazla arttı), ikincisi ise doğrudan genişlemeli ünitelerde modülasyonlu kompresörlerde görülen artış eğilimi. Çelişkili bir biçimde 2016 yılından bu yana dolaylı olarak entegre free cooling özelliğine sahip ünitelerde de bu segmentteki evaporative cooling (hava işleme santralleri) rekabetiyle açıklanabilecek bir azalma eğilimi gözlemleniyor.

Değişken soğutma hacmine sahip iklimlendirme sistemleri (VRF)

Harici VRF üniteleri piyasasında, 2018 yılında Avrupa'da 216.135 ünite satılarak 2017 yılına kıyasla %7'lik bir artış gerçekleşti. Avrupa'daki temel piyasalar önem sıralamasına göre toplam 108.744 üniteyle (bu yıl kaydedilen düşüşe rağmen) Türkiye, Fransa, İtalya ve İspanya oldu. Kuzey Avrupa 2018 yılında yalnızca 1327 ünite satışla oldukça geride kaldı. En büyük yükselişler %30'un üzerinde bir artışla Portekiz ve Romanya'dan gelirken en büyük düşüşler ise -%30'a yakın gerilemeyle Norveç ve Litvanya'da gerçekleşti.

Piyasa bölünmesi konusunda ise, 50 kW üzeri ünitelerin 2017 yılındaki %11,2'lik payının 2018 yılında %14,1'e yükselmesiyle yüksek güçlü VRF'ler açısından bir artış gözlemlendi. Bu eğilim, satılan ünitelerin yaklaşık %60'ını oluşturan Top Flow türü ünitelerin baskınlığıyla yakından ilişkili. İç mekân ünitelerine gelecek olursak, ülkelere göre büyük değişiklikler söz konusu olsa da piyasada kasetli (%42), kanallı (%30) ve duvara monte (%21) tipi ünitelere yönelim devam ediyor.

Konut tipi ısı kazanımlı havalandırma üniteleri (Residential Heat Recovery Ventilation)

Piyasa 2018 yılında Avrupa Birliği'nde 408,8 milyon avroya ulaştı; bu sayıya Norveç için 43,3 milyon avro, İsviçre için ise 8,68 milyon avro daha eklemek gerekiyor. Avrupa'da satılan ünitelerin %29'u 100 m³/saatin altında, %38'i ise 250 m³/saatin üzerinde bir akış hızına sahipti. Enerji sınıfı konusunda ise A sınıfı ürünler, satılan ünitelerin %82'siyle başı çekiyor. A+ sınıfı henüz piyasanın yalnızca %5'ini oluşturuyor. Geri kazanım ünitesi tipine gelecek olursak ülkelere göre çok önemli farklılıklar söz konusu. Örneğin Almanya'da (değişken akışlı merkezsizleştirilmiş küçük üniteler için) eşanjörlerin yarısından fazlası seramik, Norveç'te eşanjörlerin %93'ü tekerlekli (aşırı soğuklardan dolayı tekerlekler enerji performansını gerileyen don oluşumunu engelliyor), Fransa'da ise ünitelerin %88'i ters akışlı (counterflow) termik eşanjör donanımına sahip.

Fanlı konvektörler (Fan Coils Units)

Avrupa'daki fanlı konvektörler piyasası 2017 ile 2018 yılları arasında görece durgundu ve 1,35 milyon ünite civarında sabitlenmişti. Bu kısmen Türkiye'deki satışlarda görülen ciddi düşüşle (-%24,9) ve daha az etkili olsa da Rusya'daki düşüşle (-%7,1) bağlantılıydı. Diğer yandan 28 ülkeden oluşan AB'de +%4,6 oranında bir yükseliş yaşandı ve bu yükseliş temel olarak İspanya ve Birleşik Krallık'taki önemli artışlarla (sırasıyla +%6,5 ve +%13,1) ve İtalyan piyasasının sabit olmasıyla (+%2,4) açıklanıyordu. Aynı zamanda Portekiz'in 2017 ile 2018 yılları arasında %40'ın üzerinde bir artışla en büyük yükselişi gösteren Avrupa ülkesi olduğunu ve bu sayede ülkenin 2018 yılında yaklaşık 15.900 üniteye ulaştığını da unutmamak gerek.

En dinamik fanlı konvektör tipleri "kasetli" ve "duvara monte" tip modeller ile "4 tüplü" ünitelerdi. Ancak bu ürünlerdeki büyüme, piyasa dağılımını tersine çevirmedi ve piyasada büyük ölçüde "2 tüplü" modellerin baskınlığı (modellerin %73'ü) devam etti. Tasarım açısından karoserli ve karosersiz fanlı konvektörler hala sırasıyla piyasanın %30'unu temsil ederken "kasetli" ve "kanallı" tip modeller piyasanın geri kalanını aralarında paylaşıyor.

Çatı üniteleri (Rooftops)

Avrupa çatı üniteleri pazarı, 2018 yılında Avrupa'da satılan yaklaşık 11.500 üniteyle %12'nin üzerinde bir düşüş kaydetti. Türkiye, 2018 yılında satılan 2100 üniteyle +%4'lük bir artış kaydederek birinci sırayı koruyor. Sırasıyla -%15,3, -%17,4 ve -%6,1'lik gerilemeleriyle Fransa, İtalya ve İspanya diğer üç en büyük Avrupa piyasası olmayı sürdürüyor ve her biri 1500 ünitenin üzerinde satış gerçekleştiriyor.

17 ila 120 kW'lık ortalama kapasiteli üniteler Avrupa'daki satışların dörtte üçünü oluşturuyor. Ters çevrilebilir çatı üniteleri de piyasanın yaklaşık %70'ini elinde tutarak Avrupa'daki egemenliğini sürdürüyor. Tek başına soğuk seçeneği de satışların yaklaşık %17'sini oluşturarak mevzi kazanmış gibi görünüyor.

Hava işleme santralleri (Air Handling Units)

Hava işleme santralleri Avrupa piyasası, 2018 yılındaki hafif bir yükselişle (+%3,3) 2,1 milyar avroya çıktı. Bu yükseliş temel olarak en büyük Avrupa piyasalarından dördünün sayesinde gerçekleşti. Almanya 422 milyon avro ile liderliğini korudu (+%0,9), 362 milyon ile ikinci sıradaki Kuzey Avrupa'yı (+%3,8), Doğu Avrupa (261 milyon, +%14) ve Türkiye (149 milyon, +%11,1) izledi. Diğer yandan Rusya ve BDT'deki (129 milyon avro, -%14) ve Birleşik Krallık'taki (237 milyon avro, -%10,7) satışlarda bir düşüş gözlemlendi.

Uygulama açısından Avrupa piyasasında %38'lik yenileme oranına karşı satışların %62'sini oluşturan sıfır ürünler baskın geldi. Ayrıca bürolarda (%21,4) ve ticari işletmelerde (%15,1) santral kullanımının baskın olduğunu görüyoruz.

Aynı zamanda entegre kontrol özelliğine sahip santrallerin Avrupa'daki satışların üçte ikisini oluşturduğunu ve "kompakt" tipi ünitelerin de ilerleme kaydettiğini, zira bu ünitelerin bugün satışların %60'ını oluşturduğunu da unutmamak gerekiyor.

Isı eşanjörleri (Heat Exchangers)

Avrupa piyasası 2018 yılında büyümeyi sürdürerek yaklaşık 940 milyon avroya ulaştı ve bunun %3'ünü adiyabatik üniteler oluşturdu. Bu yükselişi sağlayan temel, Avrupa pazarları oldu: Almanya, İtalya, Fransa ve İspanya +%10 civarında artışlar kaydetti.

Kendinden soğutuculu eşanjörler ilerleme kaydetmeye devam ediyor ve bu yıl piyasanın %34'ünü temsil ediyor. Piyasanın geri kalan kısmı buharlaştırıcılardan (%35), kondenserlerden (%18) ve CO2 gaz ve hava eşanjörlerinden (%13) oluşuyor.

Isı eşanjörleri piyasasında başı ticari soğutucular (%39) çekiyor. Ardından piyasanın %26'sını oluşturan endüstriyel uygulamalar ve %21'ini oluşturan konfor uygulamaları geliyor. Yenilenmiş ürünler konusunda eğilim tersine dönüyor, sıfır ürünler %63 oranındayken bu ürünler yalnızca %37'lik kesimi oluşturuyor.

Konfor modülleri (Chilled beams)

Konfor modülleri piyasası bu yıl bir kez daha %6 oranında bir düşüşe geçerek 2018 yılında 54,4 milyon avro oldu. Bu düşüş geleneksel olarak piyasanın büyük isimleri olan İsveç, Birleşik Krallık ve Fransa gibi ülkelerden kaynaklandı. AB'de %51 oranında bir pazar payına sahip olan bu ülkeler İsveç'te -%5'ten Birleşik Krallık'ta Brexit'in ilanı sonucu -%30'a varan düşüşlere sahne oldu. İtalya, Belçika ya da Baltık ülkeleri gibi diğer bölgelerde de olumsuz gelişmeler kaydedildi. Aksine, Danimarka, İspanya ve AB dışında da İsviçre ve Rusya ise %40'ın üzerinde artışlara sahne oldu.

Satışların %93'ünü oluşturan aktif konfor modülleri Avrupa'nın çok kullanılanları olmayı sürdürüyor. Bunların %76'sını entegre, %24'ünü ise otonom ürünler oluşturuyor.

Hava filtreleri (Air filters)

Hava filtrelerinin EMEA pazarındaki yükselişi, 950 milyon avro civarında bir toplam satışla 2018 yılında gerilemeye geçti. İki en büyük ülke olan ve birlikte piyasanın %40'ını meydana getiren Almanya ve Fransa -%2 civarında hafif bir gerileme kaydederken, Birleşik Krallık ve İtalya %4 oranında ilerleme gösterdi.

Filtreleme kategorisi açısından bu filtreler, 2014 yılında piyasanın %61'ini oluştururken 2018 yılında %52'ye düşerek açıkça bir gerileme kaydetmiş olmasına rağmen en çok kullanılan kategoriler olan ePM1, ePM5 ve ePM10 kategorilerine ait. Tasarım konusunda, 2018 yılında pazar payının %43,1'ini meydana getiren torba filtreler (bag) bir düşüş eğilimi göstererek yerlerini pazar payının %31,8'ini oluşturan panel tipi filtrelere (panel) bırakıyor olsa da, piyasadaki hakimiyetlerini sürdürüyor.

Soğutma kuleleri (cooling towers)

Avrupa soğutma kuleleri piyasası 2018 yılında %16 oranında artarak 131,3 milyon avroya ulaştı. Almanya, İtalya, Fransa, Birleşik Krallık ve Polonya'dan oluşan beş ülke, Avrupa pazarının üçte ikisini meydana getiriyor. Tüm bu ülkelerdeki satışlarda bir artış gözlemlendi; içlerinden en yüksek artış ise %25 ile Polonya'da kaydedildi.

Avrupa Birliği dışında en önemli pazarlar Arap Yarımadası (20 milyon avro civarı), Türkiye (yaklaşık 14 milyon avro) ve Rusya (yaklaşık 9 milyon avro) oldu. Piyasa yine de 2017 ile 2018 yılları arasında ancak Rusya'da artış gösterirken, Arap Yarımadası ve Türkiye'nin satışlarında önemli bir düşüş gözlemlendi.

Avrupa ülkelerinin çoğunda çoğunlukla açık soğutma kuleleri kullanıldı. Yalnızca Baltık ülkeleri, Belçika, Fransa ve Romanya'da daha çok kapalı kule kullanılıyor.

Daha önceki yıllarda olduğu gibi, Avrupa pazarının %60'ından fazlası 10 hücrenin altındaki düşük güçlü ünitelerden oluşuyor. 50 hücrenin üzerindeki yüksek güçlü kuleler, Arap Yarımadası gibi diğer bölgelerde çok daha yaygın olmalarına rağmen Avrupa'da ancak özel projeler vesilesiyle kullanılıyor.

Hava perdeleri (Air curtains)

Hava perdeleri piyasası 2018 yılında %6 oranında bir yükselişe sahne oldu ve satışları 83.000 üniteye ulaştı. Hava perdeleri özellikle Kuzey Avrupa'da rağbet görüyor ve burada yaklaşık 1900 kişi başına bir ünite satılıyor. Diğer Avrupa ülkelerinde genellikle 5000 kişi hatta daha fazlası başına bir ünite satılıyor. Avrupa Birliği dışında Rusya ve BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) ülkeleri, daha kısıtlayıcı bir düzenleme sebebiyle 2018 yılında 230.000'in üzerinde satışla en önemli pazarlardan birini oluşturuyor.

Avrupa Birliği'nde hava perdelerinin %91'i tasarım, ticaret ve perakende satış piyasasında satılırken satışların yalnızca %9'u sanayiye ve soğuk odalara yönelik oldu.

Elektrikli sıcak hava perdeleri Avrupa Birliği'nde daha yaygın ve piyasanın neredeyse yarısını meydana getiriyor. Su ile çalışan hava perdeleri bunun yaklaşık %28'ini oluştururken %20'si ısı temin etmiyor. Soğutuculu üniteler şu an halen pek revaçta değil ve yalnızca %2 civarı bir pazar payına sahip.

Havuz ortamı rutubet alıcı sistemleri (pool dehumidifiers)

Basit akışlı havuz ortamı rutubet alıcı sistemleri pazarı 2018 yılında EMEA bölgesinde %15 oranında gerileyerek satılan ünitelerin 7100'den biraz daha fazlasını oluşturdu. EMEA'nın tüm bölgelerinde gözlemlenen bu düşüş özellikle İtalya, İspanya, Portekiz ve Türkiye'de göze çarpıyor. Fransa ve Almanya satışların yaklaşık %40'ını oluşturarak basit akış pazarlarının en önemlileri olmayı sürdürüyor.

Aksine, çifte akış piyasasında satışlar %20 oranında arttı ve satışlar 5300 üniteye ulaştı. Satışların %8 ila %10 oranında gerilediği Kuzey Avrupa ve Birleşik Krallık ve İrlanda bölgesi dışında EMEA bölgesinin tüm ülkelerinde artış %1 ila %20 arasında seyretti.